

Du blir det du gjør

Jeg kommer fra en annen planet, sa etiker Bjørn Hofmann innledningsvis, under sitt åpningsforedrag *Oral moral: Tannlegen i spenningen mellom det sanne, det skjønne og det gode*, til Vestlandsmøtet 2020. Jeg stiller ekle spørsmål der andre ser enkle svar, fortsatte han.

 ELLEN BEATE DYVI
 ANBJØRG KOLAAS, UIO

Ett sentralt, profesjonsetisk, spørsmål til tannlegene er: Hvilken bransje er dere i – er dere helsepersonell eller kosmetikere?

Etikeren tok for seg tannlegefaget utenfra, fra tre ulike perspektiver – fagets, pasientens og samfunnets.

– Tannlegefaget har flere og ulike utfordringer, sa Hoffman. De angår forsvarlighet, kvalitet og evidens. Pasientene har sine ønsker, preferanser og behov, og samfunnet gir oppdrag som angir tannlegens rolle, eller profesjon.

– Videre er det slik at tannlegene driver butikk, og må ha inntjening og helst fortjeneste. Samtidig spiller estetikk en større rolle innenfor tannlegefaget enn innenfor andre helsefag. Det oppstår et komplisert forhold mellom etikk og estetikk, og en spenning mellom etikk og butikk. Det må gjøres avveininger. Etikk versus estetikk kan beskrives som forskjellen mellom profitt på folks usikkerhet og forfengelighet på den ene siden, og hjelp til selvtilitt og velvære på den andre siden.

Hofmann viste et sitat fra G. Maios artikkel «The dentist between medicine and cosmetology. Ethical shortcomings of the esthetics boom in dentistry. Publisert i det sveitsiske Schweizer Monatschrift für Zahnmedizin 119.1 (2009): 47–56:

«Dentistry which comprehends itself as part of a **market** will be nothing else than a part of a **beauty industry** which has **the only aim to sell something, but**

not the aim to help people. Such a dentistry makes **profit** form the ideology of a society which serves only **vanity, youthfulness** and personal **success** and which is losing the sight for **real values** The **real value of man** cannot be reduced to his appearance and medicine as an art should feel the obligation to resist these modern ideologies and should help people to get a more authentic attitude to themselves. **If modern dentistry fails to think about these implications it will lose its identity as medicine, which would be too great a loss.**»

– Et sentralt profesjonsetisk spørsmål til tannlegene vil altså være om det er helsepersonell eller kosmetiker en vil være. Videre er det implikasjoner hvis valget faller på kosmetiker, som gjør at en mister identiteten som helsearbeider, ifølge Hoffman, og flere. Etikeren lente seg også på legene Henrik Vogt og Andreas Pahle, som har satt seg fore å finne ut om virksomheten kosmetisk medisin i det hele tatt er medisin, og om virksomheten er faglig og etisk forsvarlig. De er kommet til at: «Fra et strengt medisinsk ståsted innebærer ikke estetisk medisin noen helsegevinst. Det er altså ikke forbundet med et gode, og estetisk medisin kan utfra dette, bare gi bivirkninger. Fra et mindre radikalt ståsted er estetisk medisin forbundet med en helsegevinst – jeg føler meg penere. Men dette godet er potensielt midlertidig, og jaget etter å se pen ut opprettholdes av legene som tilbyr tjenesten.» (Tidende nr. 10, 2018, s. 816–817).

Bjørn Hofmann er professor i medisinsk filosofi og etikk ved Institutt for helsevitenskap, NTNU Gjøvik og Senter for medisinsk etikk, Universitetet i Oslo.

– Et økt fokus på estetikk øker også risikoen for misnøye, manglende tilfredshet og risiko for å bli saksøkt. Likevel er estetikk det viktigste hensynet for mange, både tannleger og pasienter. Etiske utfordringer er altså pasienter som samtykker uten å være godt nok informert, og overbehandling med mulige negative bieffekter, sa Hoffman, som konkluderte med at én åpenbar sannhet er at jo mindre estetisk behandling, desto mindre misnøye, skuffelse og klager.

Under oppsummeringen gjorde Hoffman det tydelig at tillit er det viktigste grunnstoff for helsetjenesten. Og at du ikke kommer utenom at du blir det du gjør.

ULTRADENT PRODUCTS, INC.

ENDGÆZE™
MTA FLOW™
 Mineral Trioksid Aggregat reparasjonsement

**RETT
 KONSISTENS
 FOR RETT
 PROSEDYRE**

Enkel applisering gjennom en 29 ga NaviTip™-spiss!

f Find us on facebook
 Ultradent Products Nordics

ULTRADENT.COM/EU
 © 2020 Ultradent Products, Inc. All Rights Reserved.